

VENDIM
Nr.1, datë 27.3.2008

NË EMËR TË REPUBLIKËS SË SHQIPËRISË

Kolegjet e Bashkuara të Gjykatës së Lartë, të përbëra nga:

Thimjo Kondi	Kryetar
Artan Hoxha	Anëtar
Gani Dizdari	Anëtar
Nikoleta Kita	Anëtare
Agron Lamaj	Anëtar
Spiro Spiro	Anëtar
Perikli Zaharia	Anëtar
Evjeni Sinoimeri	Anëtare
Irma Bala	Anëtare
Shpresa Beçaj	Anëtare
Fatos Lulo	Anëtar
Besnik Imeraj	Anëtar
Ardian Nuni	Anëtar

në seancën gjyqësore të datës 27.3.2008, mori në shqyrtim çështjen penale me:

TË GJYKUAR: Emiljano Zerellari.

AKUZUAR: Për veprën penale të prodhimit dhe shitjes së narkotikëve, parashikuar nga neni 283/1 i Kodit Penal.

Gjykata e Rrethit Gjyqësor Berat, me vendimin nr.208, datë 28.12.2005, ka vendosur:

- Deklarimin fajtor të të pandehurit Emiljano Zerellari për kryerjen e veprës penale të prodhimit dhe mbajtjes së lëndëve narkotike, të parashikuar nga neni 283/1 i Kodit Penal dhe në bazë të këtij neni dënimin e tij me 5 (pesë) vjet burgim.

- Në aplikim të nenit 406 të Kodit të Procedurës Penale, e dënon përfundimisht me 3 (tre) vjet e 4 (katër) muaj burgim.

Gjykata e Apelit Vlorë, me vendimin nr.89, datë 10.3.2006, ka vendosur:

- Prishjen e vendimit nr.208, datë 28.12.2005 të Gjykatës së Shkallës së Parë Berat dhe kthimin e çështjes për rigjykim në atë gjykatë, me tjetër trup gjykues.

Gjykata e Rrethit Gjyqësor Berat, me vendimin nr.125, datë 28.9.2006, ka vendosur:

- Pushimin e çështjes penale në ngarkim të të pandehurit Emiljano Zerellari, akuzuar për veprën penale të prodhimit dhe mbajtjes së lëndëve narkotike, parashikuar nga neni 283/1 i Kodit Penal, pasi ndjekja penale nuk duhet të vazhdojë dhe mbajtja e lëndës narkotike ka qenë për përdorim vetjak dhe në sasi të vogla.

- Urdhërohet lirimi i menjëhershëm i të pandehurit Emiljano Zerellari, nëse nuk mbahet për ndonjë vepër tjetër.

Gjykata e Apelit Vlorë, me vendimin nr.517, datë 26.12.2006, ka vendosur:

- Ndryshimin e vendimit nr.125, datë 28.9.2006 të Gjykatës së Rrethit Gjyqësor Berat dhe duke e gjykuar çështjen në fakt.

- Deklarimin fajtor të të pandehurit Emiljano Zerellari për kryerjen e veprës penale të prodhimit dhe mbajtjes së lëndëve narkotike, të parashikuar nga neni 283/1 i Kodit Penal dhe në bazë të këtij neni dënimin e tij me 5 (pesë) vjet burgim.

Kundër vendimit të Gjykatës së Apelit Vlorë **ka paraqitur rekurs i gjykuari Emiljano Zerellari**, nëpërmjet avokatit të tij, i cili ka kërkuar prishjen e tij dhe lënien në fuqi të vendimit të gjykatës së shkallës së parë, duke parashtruar këto shkaqe:

1. Vendimi i Gjykatës së Apelit Vlorë është rezultat i zbatimit të keq të nenit 283/1 të Kodit Penal, pasi veprimet e kryera nga i pandehuri nuk përbëjnë elemente të veprës penale, meqenëse ai ka mbajtur një sasi lëndë narkotike prej 1,9 gram, që është dozë për përdorim vetjak, është përdorues i rregullt i lëndës narkotike, prandaj dhe ligjvënësi ka përjashtuar nga përgjegjësia penale përdoruesit që mbajnë doza të vogla.

2. Meqenëse në ligj nuk është përcaktuar se sa mund të jetë sasia për përdorim vetjak që përjashtohet nga përgjegjësia penale, gjykata duhet të mbante parasysh faktin se i pandehuri është përdorues prej 3-4 vjetësh i heroinës, është shtruar dhe në Spitalin Ushtarak dhe ka marrë mjekim të specializuar për t'u shëruar nga kjo sëmundje, por nuk ia ka arritur dhe ka vazhduar ta përdorë rregullisht lëndën narkotike.

3. Përderisa, sipas mendimit të ekspertit, dozat përdoren të gjitha nga i pandehuri brenda ditës, duke mos qenë fillestar si përdorues i lëndës narkotike, për më tepër që, dhe në raste analoge, gjykata e apelit ka përjashtuar nga dënimi persona të cilëve i janë gjetur doza deri në 2 gram lëndë narkotike, siç është rasti i shtetasit Artan Hoxha nga Berati, edhe në rastin konkret gjykata e apelit duhet të kishte lënë në fuqi vendimin e gjykatës së shkallës së parë, dhe jo ta ndryshonte atë duke deklaruar fajtor të pandehurin Emiljano Zerellari, për më tepër që dhe mosha e të pandehurve në të dy rastet është e ngjashme.

Kolegji Penal i Gjykatës së Lartë, duke çmuar se dispozita e nenit 283/1 të Kodit Penal është zbatuar dhe interpretuar në mënyrë të ndryshme nga gjykatat e faktit, si dhe vetë Kolegji Penal ka mbajtur qëndrime të ndryshme lidhur me kuptimin që ka shprehja "... përveç rastit të përdorimit vetjak dhe në doza të vogla ...", vendosi që ta kalojë çështjen në Kolegjet e Bashkuara të Gjykatës së Lartë për të unifikuar praktikën gjyqësore lidhur me:

1. Mbi cilat kritere duhet të bazohet gjykata për të përcaktuar nëse bëhet fjalë për "dozë të vogël" dhe a mund të përcaktohet konkretisht sasia maksimale e lëndës narkotike që do të konsiderohet "dozë e vogël"?

2. Kur doza çmohet jo e vogël, por mjekët e konsiderojnë për përdorim vetjak ditor, a do konsiderohet mbajtja e saj si "për përdorim vetjak"?

3. Sasia e lëndës narkotike, që përjashton nga dënimi personin, për shkak të faktit që e ka për përdorim vetjak, a duhet të ndryshojë në lidhje me llojin e lëndës narkotike?

KOLEGJET E BASHKUARA TË GJYKATËS SË LARTË,

pasi dëgjuan relatimin e gjyqtarëve Besnik Imeraj dhe Spiro Spiro, prokurorin pranë Gjykatës së Lartë, Artur Selmani, i cili kërkoi lënien në fuqi të vendimit të Gjykatës së Apelit Vlorë, avokatin Shuaip Syri, që kërkoi prishjen e vendimit të Gjykatës së Apelit Vlorë dhe lënien në fuqi të vendimit të Gjykatës Shkallës së Parë Berat, si dhe pasi shqyrtoi në tërësi çështjen,

VËREJNË:

Se i gjykuari Emiljano Zarellari u arrestua në flagrancë, pasi më 22.9.2005 është kapur me 1,9 gr. pluhur, të ndarë në gjashtë qese. Rezultoi e provuar që lënda përmbante heroinë, acetilkodeinë, monoacetilmorfinë, substanca këto, të cilat bëjnë pjesë në grupin e lëndëve narkotike. Sipas aktit të ekspertimit toksikologjik, në urinën e të pandehurit u zbulua prania e po këtyre substancave.

Rezultoi, gjithashtu, i provuar fakti që i gjykuari Emiljano ishte përdorues që prej 4 vjetësh i lëndëve narkotike, kurse, sipas specialistit të thirrur si ekspert, sasia e lëndës narkotike që iu kap atij ishte e mjaftueshme për t'u përdorur prej tij, brenda 24 orëve.

Gjykata e Rrethit Berat, me argumentin se doza e gjetur të gjykuarit ishte për përdorim vetjak dhe se nuk provohej që ai të ishte shpërndarës i saj, e ka deklaruar të gjykuarin të pafajshëm. Kurse Gjykata e Apelit Vlorë, me arsyetimin se lënda e gjetur të gjykuarit ishte në sasi jo të vogël, edhe pse ai e kishte për përdorim vetjak, ndryshoi vendimin e mësipërm, duke e

deklaruar fajtor dhe dënuar të gjykuarin për krimin e parashikuar në nenin 283/I të Kodit Penal, vendim ky për të cilin Kolegjet e Bashkuara të Gjykatës së Lartë arritën në përfundimin se është i drejtë, i bazuar në ligj.

Gjatë shqyrtimit të pretendimeve që përmban rekursi i të gjykuarit Emiljano dhe në funksion të zgjidhjes së çështjes penale, objekt shqyrtimi në Kolegjet e Bashkuara të Gjykatës së Lartë, këto Kolegje vunë në bisedim edhe problemet për të cilat Kolegji Penal e kaloi çështjen penale për njësim të praktikës gjyqësore, për të cilat arriti në përfundimet e mëposhtme.

Krimi i prodhimit dhe shitjes së lëndëve narkotike, që parashikohet në nenin 283 të Kodit Penal (me paragrafin e parë të të cilit është deklaruar fajtor e dënuar i gjykuari Emiljano), përveç shitjes, ofrimit për shitje, marrjes në çdo formë, shpërndarjes, tregtimit, transportimit, dërgimit dhe dorëzimit të substancave narkotike dhe psikotrope, si dhe i farërave të bimëve narkotike, në kundërshtim me ligjin ose në kapërcim të përmbajtjes së tyre, nga ana objektive, kryhet edhe në formën e mbajtjes së këtyre lëndëve, substancave e farërave, në kundërshtim me ligjin ose në kapërcim të përmbajtjes së tyre. Lidhur me këtë formë (mbajtjen) të anës objektive të kësaj figure krimi, ligjvënësi, si kriter përcaktues për ekzistencën e vetë figurës së krimit dhe, për pasojë, të bazës së përgjegjësisë penale për personat që e konsumojnë atë, ka parashikuar dy rrethana specifike: së pari, mbajtjen e substancave narkotike dhe psikotrope, si dhe të farëve të bimëve narkotike jo për përdorim vetjak dhe së dyti, edhe kur rezulton i provuar fakti që këto lëndë mbahen nga personi për përdorim vetjak, në aspektin sasior, ato nuk duhet të jenë në doza të vogla.

Përsa i përket rrethanës së parë, Kolegjet vënë në dukje se ajo është rrethanë fakti - rezultat i procesit të të provuarit nëpërmjet analizës, në zbatim të kërkesave të dispozitës së nenit 152 të Kodit të Procedurës Penale, të provave dhe indicieve, në të cilat duhet të bazohet gjykata për të arritur në përfundime të drejta, nëse lënda narkotike dhe psikotrope, etj. mbahet nga personi për përdorim vetjak apo për të kryer në vijim, (pavarësisht se kur), ndonjërin apo disa nga veprimet e tjera (shitje, ofrim për shitje, dhënie ose marrje në çdo formë, shpërndarje, tregtim, transportim, dërgim dhe dorëzim të saj), që janë elemente të anës objektive të figurës së krimit të prodhimit dhe shitjes së narkotikëve.

E veçanta e rrethanës së "... përdorimit vetjak" është se ajo nuk qëndron më vete. Ajo nuk mund të shërbejë e vetme, për të arritur në përfundimin se, duke u bazuar vetëm në ekzistencën e saj (të faktit të provuar tashmë, sipas të cilit lënda narkotike dhe psikotrope, etj. mbahet për përdorim vetjak), nuk ekziston edhe figura e krimit të parashikuar në nenin 283 të Kodit Penal. Kësisoj, ajo nuk mund të shërbejë e vetme për të arritur në përfundimin se nuk ekziston baza ligjore (figura e krimit) për të marrë mbajtësin e tyre në përgjegjësi penale. Përkundrazi, për të mos u marrë mbajtësi i lëndëve të tilla në përgjegjësi penale duhet të provohet se ekziston edhe rrethana e dytë, që ka lidhje me sasinë e këtyre lëndëve, e cila, sikurse shprehet ligjvënësi në vetë dispozitën e përmendur, duhet të jetë "në doza të vogla".

Nocioni juridiko-penal që është shprehur nga ligjvënësi me togfjalëshin "në doza të vogla", edhe pse nuk mund të bëhet ndonjë përcaktim numerik i sasisë së lëndëve të ndaluara që do të shprehte në peshë sasinë e dozës për t'u konsideruar e vogël, duhet të interpretohet në kuptimin që, në aspektin sasior, lënda narkotike dhe psikotrope etj., duhet të jetë në atë masë sa të konsiderohet realisht e vogël për përdorim vetjak nga ana e individit konkret, dhe jo në përgjithësi. Ajo nuk duhet të tejkalojë aftësitë fiziko-biologjike të individit përdorues dhe brenda kufijve të tolerancës që paraqet organizmi i tij për llojin konkret të lëndës narkotike, në momentin dhe kushtet e përdorimit të kësaj lënde, për të mos krijuar tek ai efekte tej asaj shkalle që do t'i dëmtonin shëndetin. Marrë për bazë këtë analizë, Kolegjet e Bashkuara arrijnë në përfundimin unifikues se: **"Doza e vogël, në kuptimin ligjor të saj, konsiderohet jo ndarja fizike në disa të tilla, por sasia e lëndës apo substancës narkotike e psikotrope që ajo përmban si e tërë dhe**

që sipas ekspertëve vlerësohet si dozë e vogël.”.

Përcaktim i tillë i nocionit “në doza të vogla”, për efekte të zbatimit të dispozitës së nenit 283 të Kodit Penal, veç rolit parandalues që luan për ruajtjen e shëndetit të përdoruesve dhe personave që kanë vartësi nga droga, luan dhe rolin e parandalimit të përgjithshëm në drejtim të luftës kundër fenomenit të përdorimit të kundërligjshëm të këtyre lëndëve, i cili ku gjen përhapje në përmasa të mëdha, shndërrohet në patologji sociale. Në kushtet kur tek ne ende nuk janë përcaktuar, me ligj të posaçëm apo me akte nënligjore, rastet e përdorimit të lëndëve narkotike dhe psikotrope “në përputhje me ligjin dhe jo në kapërcim të tyre” (nevojë kjo për të cilën Kolegjet e Bashkuara çmojnë se diktohet nga vetë mënyra se si është formuluar dispozita e sipërpërmendur), përcaktimi si më sipër i nocionit juridiko-penal “në doza të vogla” shërben edhe për ngushtimin, në një masë të arsyeshme, të hapësirave, shfrytëzimi i të cilave, në forma të padrejta, nga keqbërësit, do të ndikonte në shmangien pa të drejtë nga përgjegjësia penale të përdoruesve të lëndëve narkotike dhe psikotrope, të cilët shpesh konstatohet se janë edhe shpërndarës të këtyre lëndëve.

Për shkak të njohurive të posaçme që kërkohen në fushën e toksikologjisë, gjykata, për zgjidhjen e çështjes që lidhet me sasinë e lëndës narkotike të nevojshme për përdorim vetjak, duhet të thërrasë në çdo rast specialistë të fushës, si toksikologë apo mjekë terapistë, mendimi shkencor i të cilëve do të shërbejë si njëri prej kritereve ku ajo do të mbështesë arsyetimin e vendimit të saj.

Por, për zgjidhjen përfundimisht të çështjes, gjykata duhet të mbështetet edhe në kriterin tjetër, me të cilin lidhet ngushtësisht ai i pari, kriter ky që konkretizohet nëpërmjet sqarimit të rrethanave faktike të mbajtjes së sasisë konkrete të lëndës narkotike apo psikotrope nga personi konkret (pikërisht në momentin e gjetjes së saj tek ose pranë tij), nëpërmjet zbatimit të kërkesave ligjore të Kodit të Procedurës Penale, që vlejnë për realizimin me sukses të procesit të të provuarit, në përgjithësi.

Bazuar në sa më sipër, Kolegjet e Bashkuara të Gjykatës së Lartë çmojnë se: **“Përdoruesi i lëndëve narkotike, i cili e mban atë jo për përdorim vetjak, qoftë edhe në doza të vogla, kur është shpërndarës i saj në një nga format që parashikon neni 283/1 i Kodit Penal, ka përgjegjësi penale sipas kësaj dispozite. Çmojnë gjithashtu se përcaktimi i dozës së vogël të lëndës narkotike e psikotrope, për efekt të zbatimit të dispozitës së nenit 283 të Kodit Penal, duhet të bëhet me ndihmën e specialistëve të fushës (toksikologë etj.), të thirrur si ekspertë dhe rast pas rasti, jo vetëm sipas llojit të lëndës narkotike e psikotrope, por edhe të cilësive fiziko-biologjike dhe shkallës së vartësisë nga droga të personit konkret-mbajtës i lëndës narkotike dhe psikotrope.”.**

Duke i dhënë kuptimin, si më sipër, togfjalëshit “për përdorim vetjak dhe në doza të vogla”, Kolegjet e Bashkuara çmojnë se në këtë mënyrë jo vetëm që gjen zbatim të drejtë dispozita e nenit 283 të Kodit Penal që e përmban atë, por, në të njëjtën kohë, japin edhe kontributin e tyre në drejtim të kuptimit jo si një e drejtë e pakushtëzuar të përjashtimit të përdoruesve në sasi relativisht të vogla të lëndëve narkotike e psikotrope nga përgjegjësia penale. E kundërta do t’u krijonte hapësira ligjore dhe mundësi praktike më të shumta individëve, të cilët, të kamufluar pas termit formalo-juridik “doza të vogla”, t’i shmangeshin, pa të drejtë, përgjegjësisë penale, për mbajtjen e tyre.

Bazuar në arsyetimin e mësipërm, referuar akteve dhe përfundimeve të gjykatës në çështjen në shqyrtim, rezulton se i gjykuari Emiljano Zerellari, në momentin që është arrestuar nga policia ka pasur në posedim 1.9 gram lëndë narkotike të llojit “heroinë”, të ndarë në gjashtë paketa, me afërsisht 0.31 gram secila. Sipas përfundimeve të ekspertëve, sasia prej 1.9 gram e kësaj lënde shërben për përdorim ditor për të gjykuarin, duke krahasuar nivelin e lëndës narkotike që atij i është gjendur në analizën e urinës. Por sipas mendimit të ekspertëve, e gjithë kjo sasi nuk

është vetëm për një përdorim, por për disa të tilla dhe gjatë gjithë ditës, duke bërë kështu të kuptohet se Emiljano Zerellari ka pasur në dispozicion, në momentin e ndalimit, disa doza të vogla dhe për disa përdorime gjatë 24 orëve. Ky fakt, referuar interpretimit të dispozitës së nenit 283/1 të Kodit Penal dhe të unifikuar sipas këtij vendimi të Kolegjeve të Bashkuara të Gjykatës së Lartë, çon në përfundimin se Emiljano Zarellari e ka kryer veprën penale të mbajtjes së lëndëve narkotike, sikurse ka pranuar Gjykata e Apelit Vlorë në vendimin e saj, për shkak se ai ka tejkaluar dozën e vogël të mbajtjes për përdorim, që parashikon dispozita e nenit 283/1 të Kodit Penal.

PËR KËTO ARSYE,

Kolegjet e Bashkuara të Gjykatës së Lartë, bazuar në nenet 438 e 441/a të Kodit të Procedurës Penale,

VENDOSËN:

- Lënien në fuqi të vendimit nr.517, datë 26.12.2006 të Gjykatës së Apelit Vlorë.
- Unifikimin e praktikës gjyqësore sikurse përcaktohet në këtë vendim.
- Dërgimin për botim në Fletoren Zyrtare të këtij vendimi që njeson praktikën gjyqësore.